

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 236/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBÁNI & Partners s.r.o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/28/2024 z 2. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. marca 2025 namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu sp. zn. 4To/28/2024 z 2. mája 2024 (ďalej len „odvolacie rozhodnutie“). V ústavnej sťažnosti žiada ústavný súd, aby konštatoval porušenie označených práv odvolacím rozhodnutím krajského súdu, označené rozhodnutie zrušil a vrátil jeho trestnú vec krajskému súdu na nové konanie a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol pôvodne rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. BR-6T/80/2022 z 28. septembra 2023 (ďalej len „oslobodzujúci rozsudok“) oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako zločin podvodu, a tento rozsudok bol zrušený uznesením krajského súdu a vec bola vrátená okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Následne rozsudkom okresného súdu sp. zn. BR-6T/80/2022 z 8. februára 2024 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania zločinu podvodu, ktorého sa dopustil využitím zlého mentálneho a zdravotného stavu poškodenej, ktorá mu darovala svoju špecifikovanú nehnuteľnosť pri zriadení vecného bremena doživotného užívania tejto nehnuteľnosti v jej prospech, ktorého (vecného bremena) sa neskôr poškodená vzdala a sťažovateľ následne darovanú nehnuteľnosť previedol predajom na tretiu

osobu, pričom ďalšie užívanie dotknutej nehnuteľnosti poškodenou bolo zabezpečené už len nájomnou zmluvou, ktorú bolo možné vypovedať. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorý bol podmiennečne odložený, a sťažovateľ bol zaviazaný k povinnosti uhradiť poškodenej škodu v špecifikovanej výške, a to v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia. Odvolanie sťažovateľa krajský súd zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ hneď v úvode upozorňuje, že k jeho odsúdeniu prvostupňovým rozsudkom okresného súdu došlo bez toho, aby po predchádzajúcom zrušení oslobodzujúceho rozsudku okresného súdu rozhodnutím krajského súdu došlo k zmene dôkaznej situácie a k zopakovaniu a doplneniu dokazovania. Namieta, že mu bolo *de facto* znemožnené brániť sa, došlo k porušeniu zásad rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania a tiež práva na spravodlivý proces, a bol odsúdený bez akéhokoľvek priameho dôkazu. Je tiež toho názoru, že zistený skutkový stav nepreukazuje jeho vinu.

4. Prezентujúc podrobnosti z dokazovania v jeho trestnej veci, sťažovateľ namieta, že v jeho prípade absentuje popis konkrétneho konania, ktorým by uviedol kohokoľvek do omylu či sledoval nezákonný cieľ. Argumentuje, že zistený skutkový stav nijako nenasvedčuje tomu, že by akokoľvek poškodenú klamal alebo jej uvádzal nepravdy. Podľa neho bolo zistené, že osobne nebol prítomný pri podpise právneho úkonu poškodenou, a túto skutočnosť považuje za zásadnú. Upriamuje pozornosť na špecifikovanú svedkyňu, ktorá ako prítomná matrikárika poznajúca poškodenú ako svoju susedu, podrobne popísala časovú a miestnu orientáciu poškodenej a jej schopnosť vykonávať právne úkony. Zastáva názor, že je táto svedkyňa rozhodujúcim svedkom, ktorý potvrdzuje, že žiadny trestný čin nenastal. Podľa jeho vyjadrenia svedectvo tejto svedkyne ako najdôležitejší dôkaz svedčiaci o neexistencii podvodu a neexistencii akéhokoľvek úmyselného konania krajský súd nezohľadnil v jeho prospech, obsahom tejto výpovede sa vôbec nezaoberal a nevyhodnotil ju v kontexte odvolacích dôvodov.

5. V závere argumentácie sťažovateľ uvádza, že „*Krajským súdom dosiahnutá miera dôkazu, jeho zdôvodnenia a s tým spojeného skutkového záveru nezodpovedá ústavným nárokom na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorého výsledkom je trestný postih sťažovateľa spojený s odňatím jeho slobody.*“. Vo všetkých uvedených skutočnostiach vidí porušenie svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti okrajovo poukazuje na to, že vo svojej trestnej veci vyčerpal aj možnosť dovolania, ktoré bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Tdo/78/2024 [zo 7. januára 2025, pozn. (ďalej len „dovolacie rozhodnutie“)] odmietnuté.

7. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na svoju súdobú aplikačnú prax odvíjajúcu sa od nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020 z 23. februára 2021 [postupne osvojenú zo strany ďalších senátov ústavného súdu (I. ÚS 343/2022, I. ÚS 339/2022, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 559/2021, III. ÚS 302/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 254/2022 atď.)], podľa ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom

rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu, pozn.), ale obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku). Podstatu a zmysel materiálneho poňatia základného práva na obhajobu [čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru] v podobe zaručenia reálnej a účinnej možnosti uplatnenia tohto práva v rámci trestného konania na účel bránenia sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu je potrebné vždy vykladať v duchu zabezpečenia práva na spravodlivý súdny proces garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Uvedenému právu zodpovedá postup všeobecných súdov podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý normuje povinnosť súdov uviesť v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Nezaujatie žiadneho takéhoto stanoviska predstavuje zjavnú neodôvodnenosť rozhodnutia, a tým aj popretie účelu práva na obhajobu, najmä ak v dôsledku nedostatočného odôvodnenia nie je obvinenému zrejmé, v akom rozsahu a akým spôsobom sa môže náležite procesne brániť (I. ÚS 182/2023). Ústavný súd uvádza, že aj hodnotenie dôkazov alebo iná skutková okolnosť z hľadiska vysporiadania sa súdu s jej obsahom v odôvodnení svojho rozhodnutia sú obvineným uplatniteľné v dovolacom konaní ako námietka z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z hľadiska tohto dôvodu dovolania však ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného (m. m. IV. ÚS 546/2020).

8. Ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti predostretú námietku o nedostatočnom (resp. nekomplexnom) vysporiadaní sa s dôkaznou situáciou v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov jednotlivo a aj v ich vzájomnej súvislosti (náležité vyhodnotenie špecifikovanej svedeckej výpovede, ktorej obsah svedčí podľa názoru sťažovateľa v prospech jeho neviny) mohol sťažovateľ uplatniť aj pred dovolacím súdom a subsumovať ju pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z obsahu dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu (sprístupneného na webovej stránke najvyššieho súdu) zistil, že sťažovateľ síce dovolanie podal, avšak predmetnú argumentáciu predostretú v ústavnej sťažnosti [uplatniteľnú, ako už bolo uvedené, v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] neuplatnil.

9. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ mohol (a vzhľadom na zákonom určenú lehotu na uplatnenie dovolania stále môže) podať dovolanie obsahujúce dotknutú argumentáciu, v tomto momente vylučuje, aby sa ústavnou sťažnosťou sťažovateľa ústavný súd mohol meritórne zaoberať. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytuje, t. j. nepodal dovolanie obsahujúce popísané námietky, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Skutočnosť, že

sťažovateľ nevyužil účinný zákonný opravný prostriedok, ktorý mal k dispozícii, tak zakladá neprípustnosť jeho ústavnej sťažnosti (m. m. IV. ÚS 334/2020, II. ÚS 594/2020, II. ÚS 559/2021).

10. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako neprípustnú.

11. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2026

Peter Molnár
predseda senátu